

# Prerafaelitě na nových cestách

Od původních ideálů k estetismu



Dante Gabriel Rossetti, *Svatý Grál*, 1864

# Hlavní zdroje

- Tim Barringer, *Reading the Pre-Raphaelites*. 2. vyd. New Haven – London 2012.
- Lionel Lambourne, *The Aesthetic Movement*. London 1996.

Dante Gabriel Rossetti  
*Monna Vanna*  
1866, 1873





D. G. Rossetti, *La Pia de Tolomei*, 1868

# Zánik bratrstva v l. 1853-1855

Z básně Christiny Rossettiové (1853)

*P.R.B. je v úpadku:*

*Protože Woolner v Austrálii kuchtí své kotlety,*

*A Hunt touží po zemi Cheopse,*

*D. G. Rossetti se vyhýbá vulgární optice...*

*A nakonec ten šampión velký Millais,*

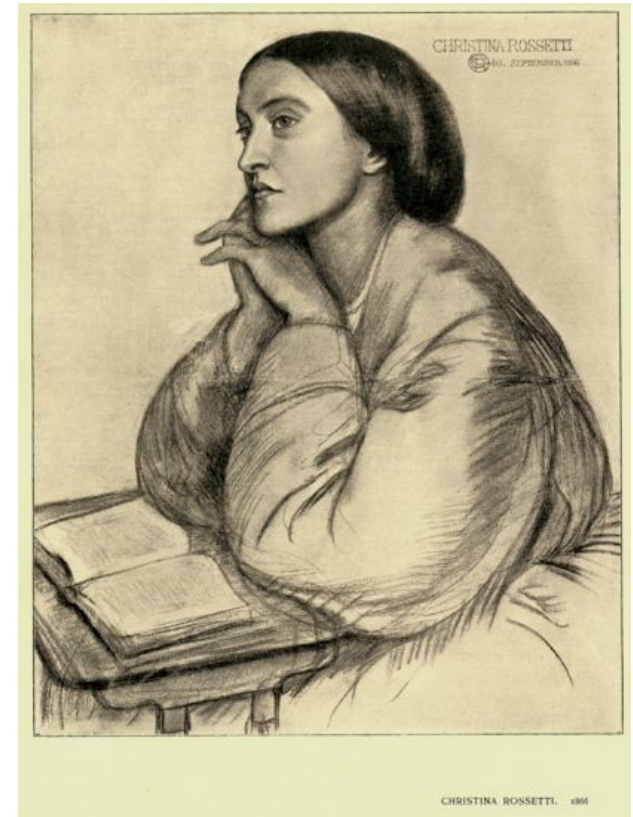
*Získáním akademické opulence,*

*Svůj podpis pozvedl písmeny A.R.A.*

*Tak se řeky vlévají do věčného moře;*

*Tak lahodný plod musí spadnout, když přezraje;*

*A tak je dokončené P.R.B.*



John Everett  
Millais

*Slepá dívka*  
1854-56



J. E. Millais  
*Podzimní listy*  
1856





J. E. Millais, *Jaro (Květy jabloní)*, 1856-59

## Pozdní Millais

*Studený říjen, 1870*



*Autoportrét, nedat.*





# Estetismus

- Základem e-u byla idea umění pro umění (*l'art pour l'art*), které si stačí samo a nevztahuje se k tématům nebo diskuzím vnějšího světa. Odmítá tedy služebnost umění mimouměleckým cílům.
- E. nebyl hnutím, nýbrž spíše stavem ducha, který spojoval umělce různých oborů.
- Ideje e-u v Anglii: Algernon Charles Swinburne, Walter Pater, Oscar Wilde, ale v některých aspektech též John Ruskin a William Morris.
- *L'art pour l'art*ismus ve Francii: Théophile Gautier, Charles Baudelaire, Henri Brémond.

# Algernon Charles Swinburne

(1837-1909)

básník a kritik

Zásady estetismu:

- „Art for art´s sake.“
- Umění nesmí být zastáncem náboženství, obhájcem povinností, služkou faktů, nebo hlasatelem morálky.
- Umění si má vystačit se svou vlastní krásou, která vyplývá z jasné formy, tělesné smyslovosti nebo čisté myšlenky.

D. G. Rossetti, *Portrét Swinburna*, 1860



# Oscar Wilde o malířství

- *Kritik umělcem (dialog)*, 1891

*Gilbert: „Nepravím, že malíř a básník si nemohou obrátit tentýž předmět. Činili tak vždy a budou tak vždycky činiti. Kdežto však básník může býti malířský nebo nikoli, jak chce, malíř musí býti vždycky malířský. Neboť malíř jest omezen nikoli na to, co vidí v přírodě, nýbrž na to, co je možno spatřiti na plátně.“*

- *Úpadek lhaní (dialog)*, 1889

*Vivian: „(...) život napodobuje umění mnohem více, nežli umění napodobuje život. Viděli jsme všichni ve své vlastní době v Anglii, jak jistý podivný a okouzlující typ krásy, objevený a zdůrazněný dvěma imaginativními malíři, do té míry působil na život, že at' jdeme kamkoli do sourkové sbírky, nebo do uměleckého salonu, vidíme všude to mystické oko Rossettiho snu, dlouhé bělostné hrdlo, zvláštní čtverečnou čelist, uvolněný tmavý vlas, jež tak vřele miloval (...)“*

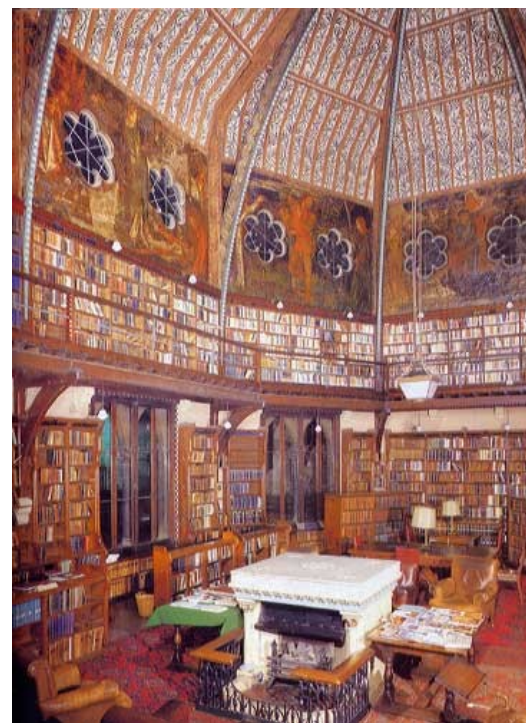
Zdroj: O. Wilde, *Intence* (přel. L. Rovenský). Praha 1919, s. 54, 150.

# Oxford Union, Debating Hall

(nyní knihovna) – nástěnné malby

1856-59

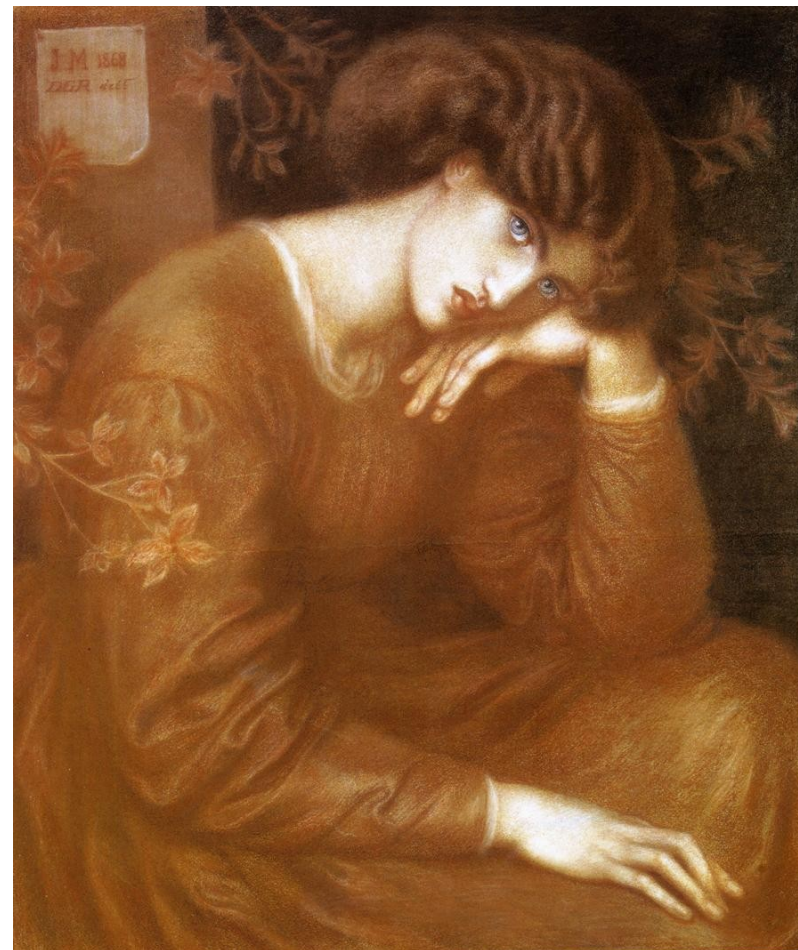
D. G. Rossetti, E. Burne-Jones, William Morris, Frederick Sandys, Simeon Solomon, Val Prinsep, J. R. Spencer Stanhope aj.



# Jane Burdenová (Morrisová) – oblíbený model prerafaelitů

Fotografie Jane Morrisové

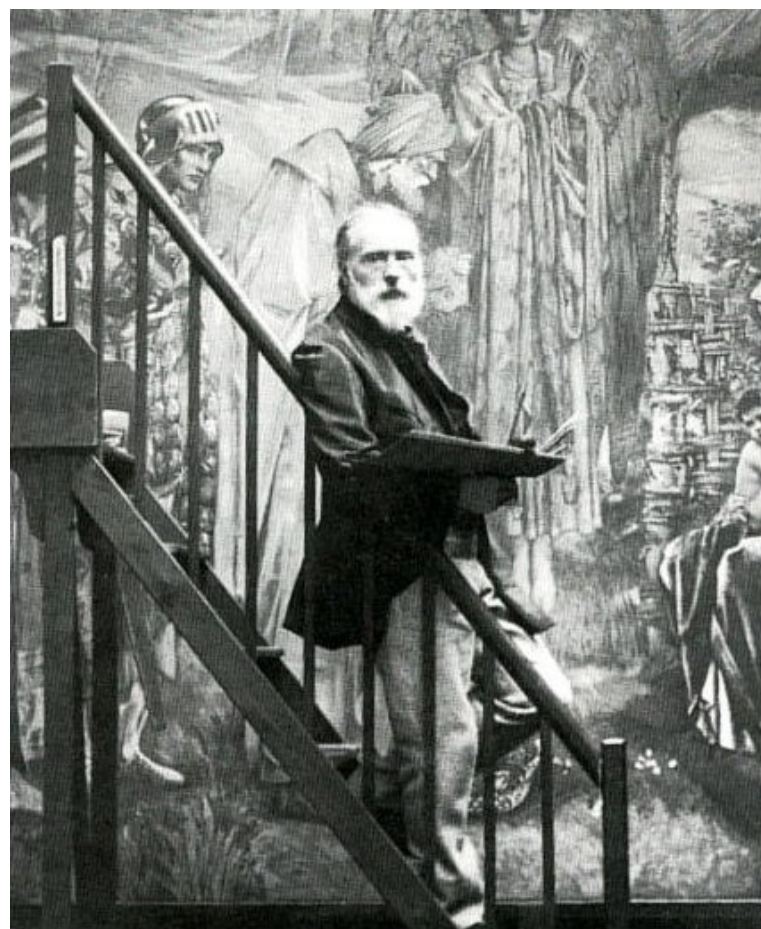
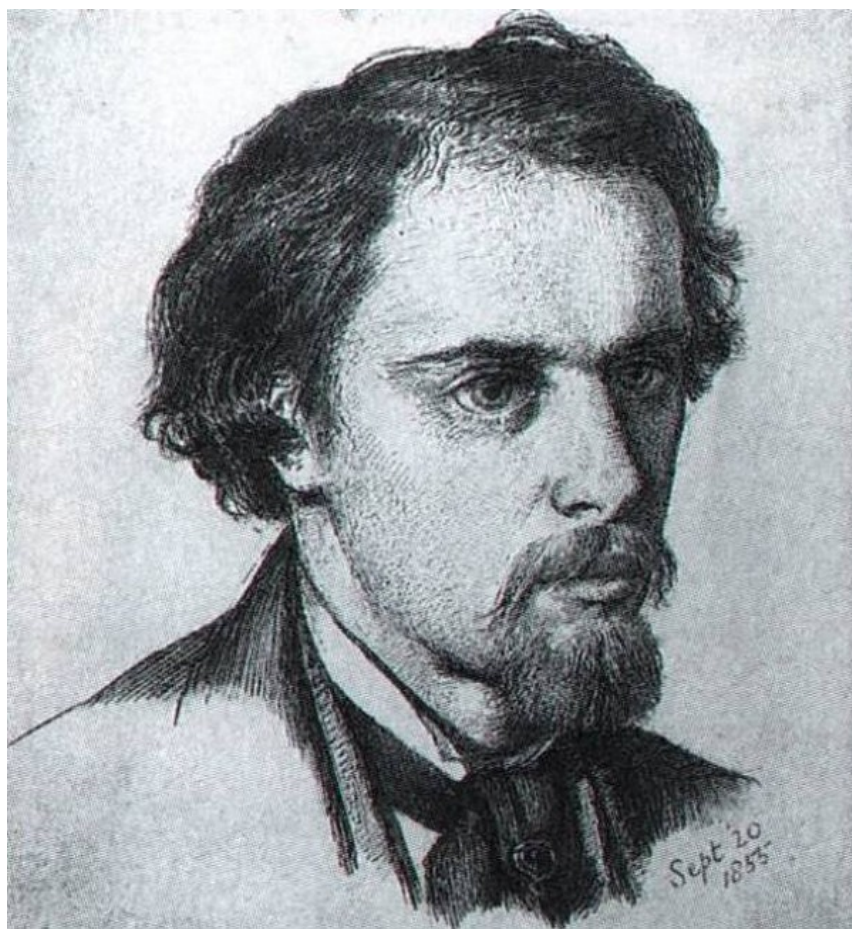
D. G. Rossetti, *Reverie*, 1868



# Dante Gabriel Rossetti a Edward Burne-Jones

D.G.R., *Autoportrét*, 1855

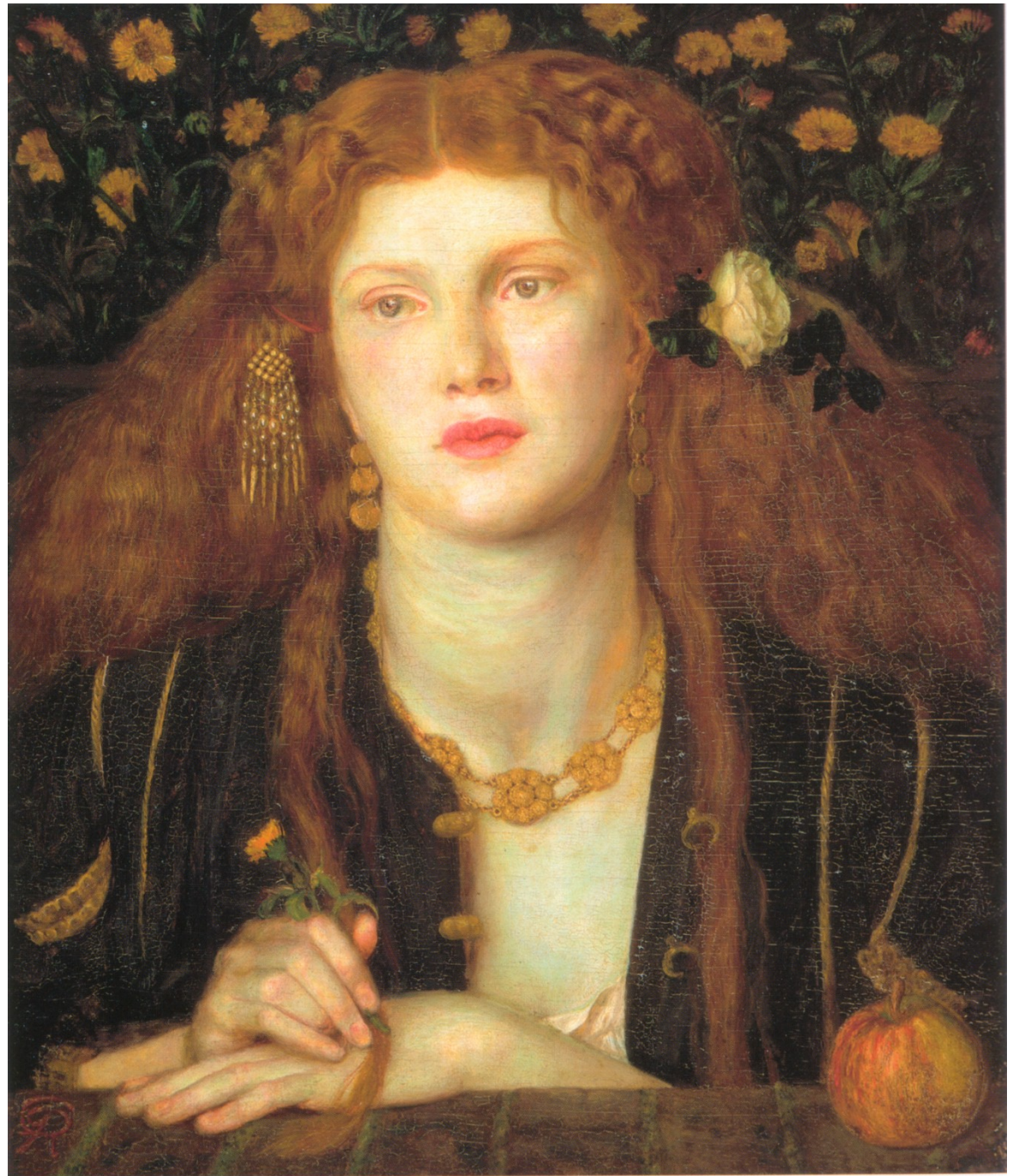
E.B.J. na fotografii z r. 1890





Dante Gabriel Rossetti  
*Svatba sv. Jiří s princeznou Sabrou*, 1857

D. G. Rossetti  
*Bocca Baciata*  
1859

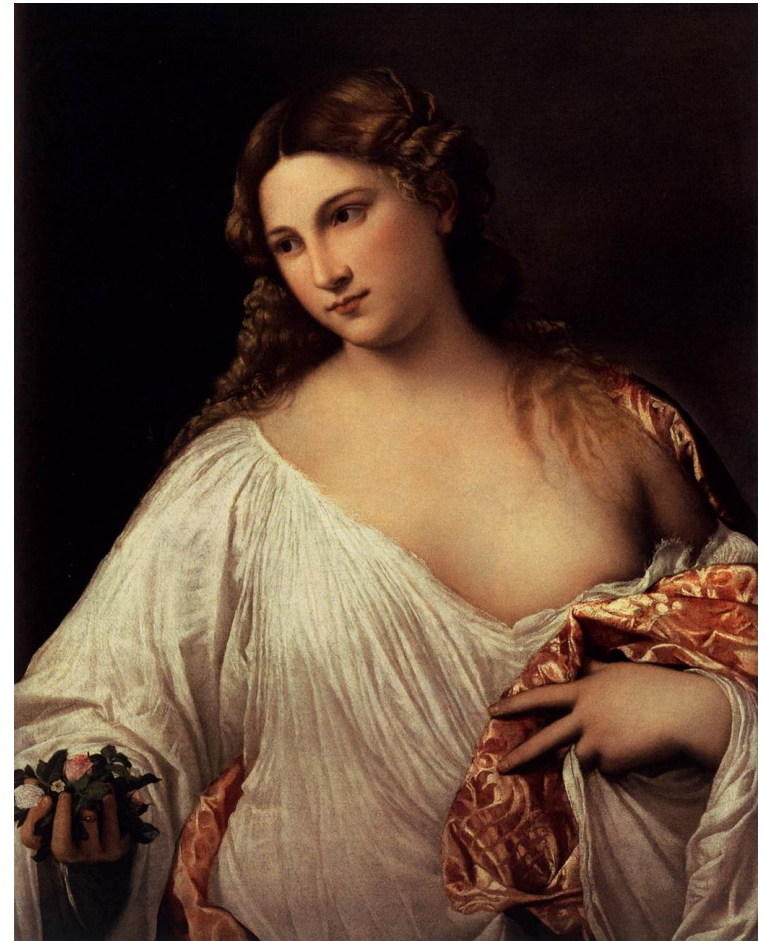




# Inspirační zdroj Rossettiho: „postrafaelitské malířství“ Benátčanů

Paolo Veronese, *Svatba v Káni Galilejské*, detail, 1571-1572

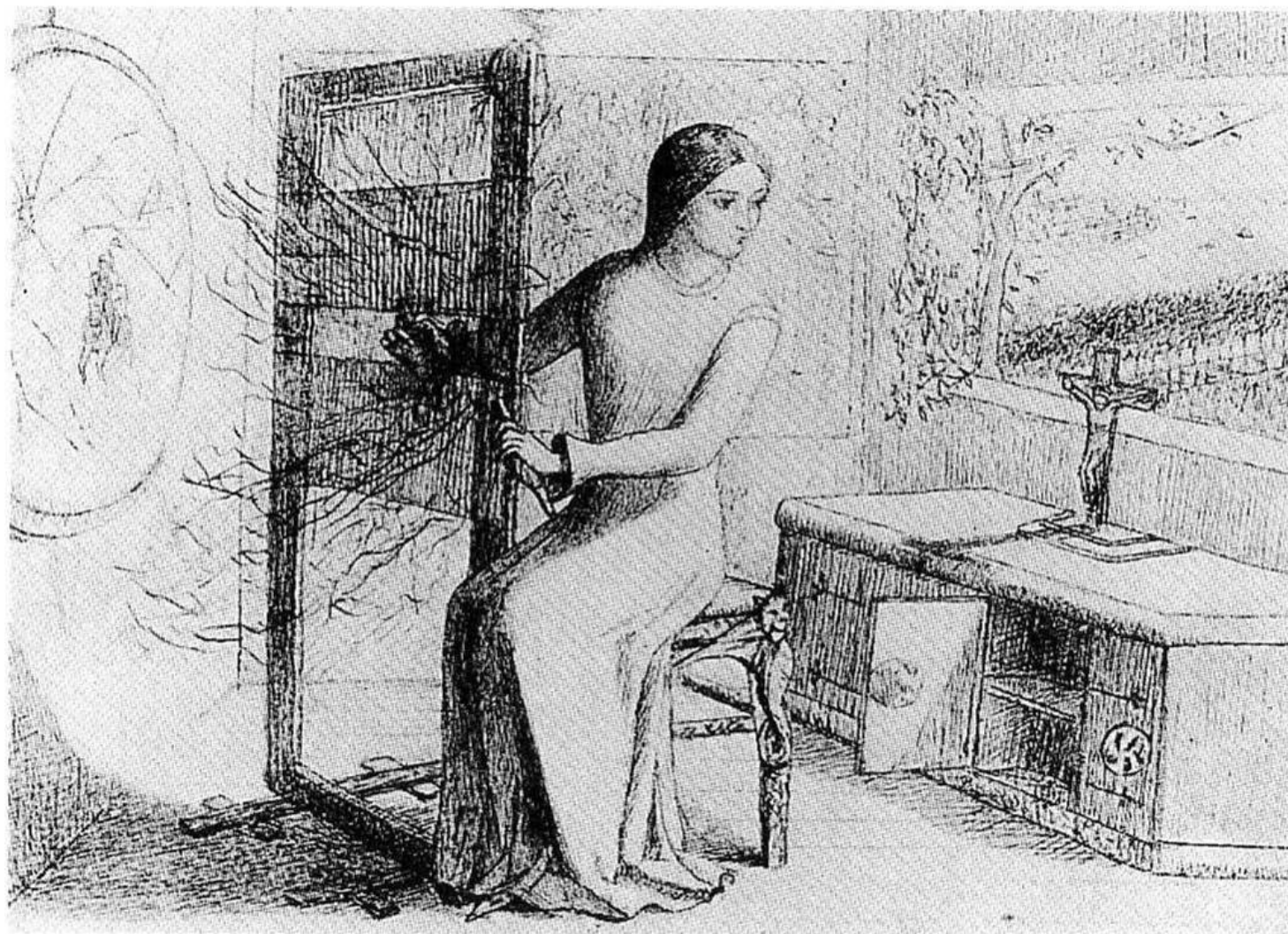
Tizian, *Flóra*, 1515-1520



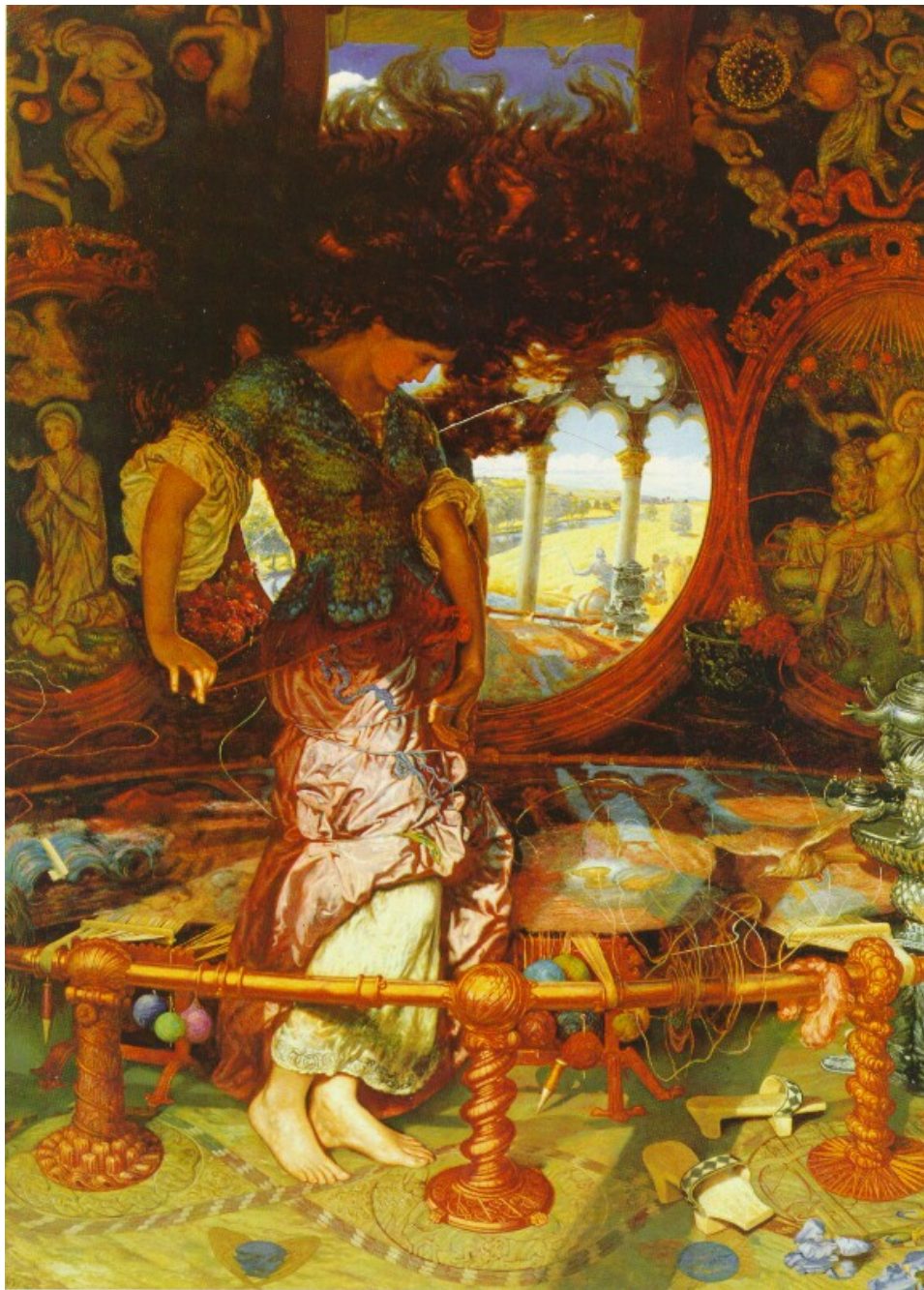
# D. G. Rossetti a Elisabeth Siddalová



D. G. Rossetti, *Umělec – sezení pro Elisabeth Siddalovou*, 1853



Elisabeth Siddalová, *Paní ze Shalottu*, 1853



William Holman Hunt

*Paní ze Shalottu*

1889-1892



Elisabeth Siddalová, *Pippa jde kolem lehkých žen*, 1854



J. E. Millais

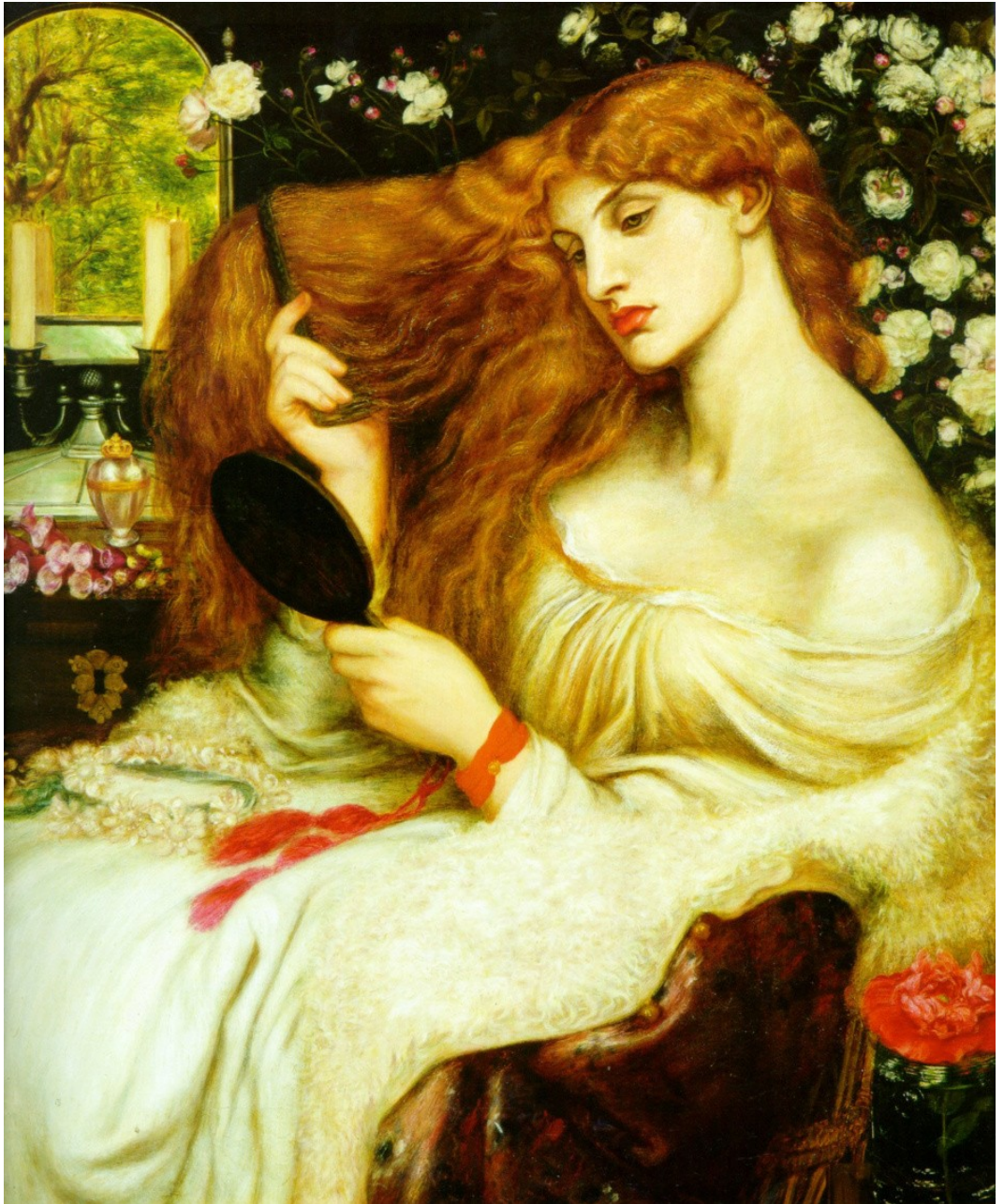
*Pippa*

1876



D. G. Rossetti  
*Beata Beatrix*  
1864-1870

D. G. Rossetti  
*Lady Lillith*  
1868





# Synestézie



D. G. Rossetti

*Modrá komnata*

1865



D. G. Rossetti  
*Veronica Veronese*  
1872



James Mc Neill Whistler

*Paví pokoj* pro průmyslníka Fredericka Leylanda, Londýn, 1875-1877

# Bohéma a erotika

D. G. Rossetti

*Astarte Syriaca*

1875-1877





Frederick Leighton, *Rybář a syréna*, 1856-58



D. G. Rossetti, *Syréna Ligeia*, 1873



D. G. Rossetti  
*Venus Verticordia*  
1864-1868

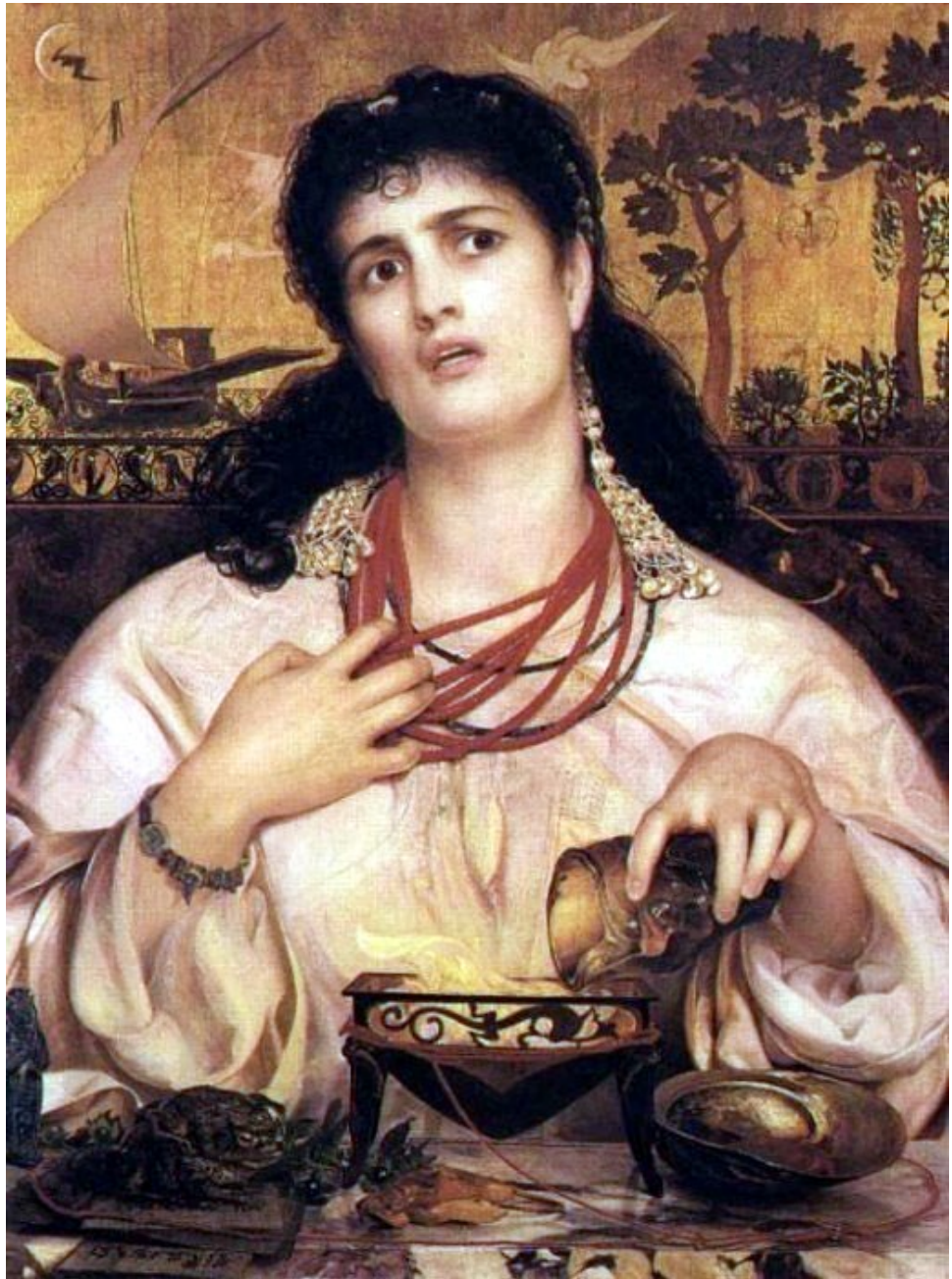
D. G. Rossetti, *Venus Verticordia*

Jeho sonet v jambickém pentametru na rámu obrazu

She hath the apple in her hand for thee,  
Yet almost in her heart would hold it back;  
She muses, with her eyes upon the track  
Of that which in thy spirit they can see.  
Haply, 'Behold, he is at peace,' saith she;  
'Alas! the apple for his lips, - the dart  
That follows its brief sweetness to his heart, -  
The wandering of his feet perpetually.'

A little space her glance is still and coy;  
But if she gets the fruit that works her spell,  
Those eyes shall flame as for her Phrygian boy.  
Then shall her bird's strained throat woe foretell,  
And as far seas moan as a single shell,  
And her grove glow with love-lit fires of Troy.

Frederick Sandys  
*Medea*  
1864-1868





# William a Jane Morrisovi



W. Morris, *Autoportrét*, 1856

Philip Webb, *Červený dům*, Bexleyheath v hrabství Kent, sídlo Morrisových, 1859

William Morris  
*Královna Guinevera*  
1858



Jane Morrisová na fotografii  
D. G. Rossetti, *Proserpina*, 1874



W. Morris, závěs s pavími a dračími motivy, 1878

W. Morris a E. Burne-Jones, *Flóra*, tapisérie, 1885

